

Plenair debat

Kinderopvangtoeslag CAF 11

21 maart, 14:15-17:45

Inhoud

1. Spreektekst	p. 2
2. Q&A's	p. 6
A. Stand van zaken verbetermaatregelen	
Maatregel 1. Informatiehuishouding	6
Maatregel 2. Landsadvocaat	14
Maatregel 3. Schadevergoeding	18
Maatregel 4. Vaktechnische inbedding	20
B. Toezicht	p. 23
C. Rechtszaken	p. 27
Civiele zaak en beroepsprocedures	27
Integriteitsschendingen	30
Bankafschriften	31
Wob-verzoeken	32
D. (Kinder)ombudsman	p. 34
Ombudsman	34
Verrekenen toeslagschulden	37
3. Factsheets	p. 38
Cijfers + wat is CAF	39
Vaktechnische inbedding	40
Tijddlijn	41
Schadevergoeding	42
Toezihtlijsten	43
4. Kindgebonden budget	p. 43
Spreeklijn	43
Q&A's	47
Factsheet	50

1. Spreeklijn

Casus

- Vandaag spreek ik met u over de **kinderopvangtoeslag**. Deze toeslag levert een belangrijke bijdrage aan de **arbeidsparticipatie**. Ouders zijn daarmee beter in staat om arbeid en zorg te combineren. Voorwaarde daarvoor is dat ouders kunnen **rekenen op de juiste toeslag**.
- In 2014 is dat misgegaan. Het toezichtteam van de Belastingdienst ontving **signalen van de GGD** over een gastouderbureau. Na twintig bezoeken bij gastouders en het gastouderbureau is geconstateerd dat de **administratie op veel punten niet klopte**.
- De toeslagen voor gastouders die waren aangesloten bij het betrokken gastouderbureau werden **stopgezet**. Dat was **ten onrechte**. Toeslagen hadden niet stopgezet moeten, conform de Awir, **opgeschort** moeten worden.
- Ouders die bezwaar aantekenden zijn vervolgens **onvoldoende geïnformeerd** over de **ontbrekende stukken** die zij nog bij Toeslagen moesten aanleveren om aanspraak te kunnen maken op kinderopvangtoeslag. Ook heeft de **afhandeling** heeft **te lang geduurd**.
- Ik ben hierover duidelijk geweest naar uw Kamer en de getroffen ouders: **dit had niet mogen gebeuren**.
- Laten wij lessen trekken **uit de context** waarin dit heeft kunnen gebeuren in 2014 en de stappen die wij gaan zetten om dit in de toekomst te voorkomen.

Conflicterende opdracht

- De Belastingdienst staat voor een lastige taak. We hebben te maken met twee conflicterende opdrachten:
 - Zo **goed mogelijk toegankelijk** zijn voor de goedwillende burger en zorgen voor een snelle afhandeling;
 - Zo **goed mogelijk bestand** zijn **tegen fraudeurs**.
- Ten tijde van de Bulgarenfraude in 2013 lag Toeslagen onder een **vergrootglas**. Een balans tussen de twee opdrachten bleek lastig.
- Daar waar de wijzer van de weegschaal aanvankelijk meer uitsloeg richting het servicegericht uitkeren van toeslagen werd de fraude met toeslagen door de **politiek en ook de maatschappij als onacceptabel beschouwd**.
- Als gevolg daarvan is de wijzer van de weegschaal uitgeslagen richting **meer en strenger optreden**. Veel leden van deze Kamer drongen aan om alles op alles te zetten om fraudeurs te straffen en de toeslagen plus boetes terug te halen.
- De inzet om alle fraudeurs te willen pakken had een **keerzijde**. Het strenger optreden **om kwaadwillende burgers uit de groep te filteren**, kan een negatief effect hebben op de **toegankelijkheid en snelheid voor sommige goedwillende burgers**.

- Inmiddels is de **tijdsgeest anders**. We willen nog steeds streng zijn op plekken waar het moet, maar we zetten geen toeslagen van de ene op de andere dag stop.
- De aanbevelingen van de Kinderombudsman in dit dossier neem ik ter harte. Ook al is de kinderopvangtoeslag een arbeidsmarktinstrument bedoeld om arbeid en zorg met elkaar te combineren, ook kinderen hadden kunnen profiteren van de kinderopvangtoeslag.
- Daarnaast heeft de Belastingdienst een aantal zaken in de procesvoering niet goed gedaan.
- Documenten hadden bij de processtukken moeten zitten, bijvoorbeeld telefoonnotities, maar zaten dat niet. Ook al zijn deze notities geen inhoudelijke verrijking op het dossier, de Belastingdienst had ze ruimhartig kunnen verstrekken. Ook voldeed de informatievoorziening naar uw Kamer niet aan de standaard die daarvoor staat.
- Het zelflerend vermogen van Toeslagen is te beperkt geweest. Gaandeweg het proces is het niet gelukt om tot een betere afhandeling voor ouders te zorgen.

Ik heb **vier verbetermaatregelen** genomen:

- **Informatiehuishouding.**
 - Ik heb opdracht gegeven om procedures op te stellen voor werkinstructies, voor **sturings- en verantwoordingsinformatie**, zodat er verantwoording kan worden afgelegd aan mij en aan uw Kamer en dat er tijdig de juiste stukken in **bezwaarschriftprocedures** worden verstrekt.

- Ik heb opdracht gegeven aan 2 EDP auditors om **10 miljoen documenten** op de samenwerkingsgebieden van Toeslagen te bekijken. Nieuwe CAF-11 stukken heb ik ter vertrouwelijke inzage aan uw Kamer verstrekt.

- **Herbeoordeling door Landsadvocaat:**

- Landsadvocaat heeft **relevante stukken opnieuw beoordeeld** op ruimhartige verstrekking;
- Relevante stukken zijn alsnog **(proactief) verstrekt**;
- Landsadvocaat kijkt met frisse blik naar de 14 beroepsprocedures.

- **Schadevergoeding**

- Als materiële schadevergoeding is **wettelijke rente** (automatisch) uitgekeerd;
- Daarnaast een **ruimhartige immateriële schadevergoeding** wegens schending van de redelijke termijn toegekend in afgeronde zaken. In lopende procedures worden ouders actief gewezen op schadevergoeding (indien zaak langer dan 2 jaar loopt).

- **Vaktechnische inbedding.**

Dit gaat om verbetering van **de interne werkwijze**.

- Moet duidelijker en transparanter: beleidsbesluit Toeslagen is gepubliceerd. Dat regelt dat rechtsvragen moeten worden voorgelegd aan specialisten en het geeft regels omtrent de procesvertegenwoordiging voor Toeslagen, zodat er in beginsel **twee medewerkers** naar rechtszaken gaan.
- **Landelijk vaktechnisch coördinator** is aangesteld, die houdt zich bezig met advisering, standpuntbepaling en implementatie.

- Tot slot is van het belang dat de **toezichtsstrategie** in het CAF 11-project en in toekomstige zaken conform andere dienstonderdelen van de Belastingdienst plaatsvindt.

Samen vormen deze maatregelen de start om de **situatie bij Toeslagen te verbeteren**. Ik ga daar graag met uw Kamer over in gesprek om een goede balans te vinden.

2. Q&A's

A. Stand van zaken vier verbetermaatregelen

Maatregel 1 - Informatiehuishouding

Q: Kunt u garanderen dat inmiddels alle stukken boven tafel zijn na het onderzoek van de EDP auditors?

A:

- Nee, dat kan ik helaas niet.
- Ik heb **EDP auditors onderzoek** laten doen naar alle stukken. Aangezien er **meer dan 36 miljoen bestanden** staan op de server van Toeslagen hebben de EDP auditors keuzes moeten maken.
- Zo zijn alleen de **samenwerkingsgebieden van Toeslagen** en de **persoonlijke schijf** van doorzocht.
- Deze schijven bevatten naar verwachting **de meest relevante informatie**.
- Ook op andere **persoonlijke schijven en in mailboxen** kan echter nog informatie staan.
- Daarnaast kunnen de EDP auditors niet zoeken op bestanden die **niet op de centrale server staan**.
- In zoverre kan ik u dus alleen **verzekeren dat ik mijn uiterste best** heb gedaan om alle stukken te vinden.

Q: Zijn de gevonden CAF 11 stukken allemaal verstrekt?

Zo nee, waarom niet?

A:

- Nee. Van de gevonden CAF 11 stukken is een **beperkt aantal verstrekt** aan uw Kamer.
- Ik heb alleen de stukken verstrekt met **algemene informatie over het project CAF 11**.
- Om zo min mogelijk stukken te missen hebben de EDP auditors **brede zoektermen** gebruikt. Dit heeft onvermijdelijk als gevolg dat de **bijvangst groot** was.
- Stukken die **geen betrekking** hebben op de aanpak en uitvoering van het project heb ik **niet verstrekt**.
- Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan **Excel bestanden** met de namen van de betrokken ouders en gastouders en **concepten van stukken**.

Q: Hoe staat het met het interne onderzoek naar informatiebeheer?

A:

- Naar aanleiding van de verbetermaatregelen is bij Toeslagen het project "**Toeslagen verbeterplannen**" gestart.
- Voor dit project is onder andere een **aangetrokken** om het project op te starten.
- Eén van de onderdelen van dit project behelst het **in kaart en op orde brengen van de informatiehuishouding van Toeslagen**. Hier is inmiddels een plan van aanpak voor gemaakt met als doelstelling het vergroten van de **rechtmatigheid en efficiëntie in uitvoering** en **verantwoording** van de **vaststelling van de toeslagen**.
- Dit wordt onder meer bewerkstelligd door de **huidige werkwijze met instructies te evalueren** om vervolgens een **duidelijkere structuur in de informatiehuishouding** aan te brengen.

Q: Hoe wordt in de toekomst gezorgd dat alle relevante stukken door Toeslagen medewerkers zelf direct boven tafel komen?

A:

- Momenteel wordt in kaart gebracht welke **documenten, instructies** en andere zaken worden gebruikt bij de **uitvoering van het werk**. Vervolgens wordt bekeken wat de status is van deze stukken en hoe deze worden gearhiveerd. Dit gebeurt in **samenspraak met verschillende teams** binnen Toeslagen.
- Vervolgens wordt bepaald wat het **uniforme proces** is voor de **behandelteams**. Er worden **richtlijnen opgesteld voor de vaststelling, aanpassing en archivering** van de stukken.

Q: Is de Kamer onvoldoende geïnformeerd?

A:

- Nee, dat is **niet het geval**.
- Zoals ik eerder aan u heb erkend is de informatievoorziening aan uw Kamer **niet heeft voldaan aan de standaard** die daarvoor staat. Ik vind het ongemakkelijk dat ik uw Kamer op deze wijze **verstrooid heb geïnformeerd**.
- Daarvoor heb ik mijn **excuses** aangeboden.
- Om de informatievoorziening in dit dossier te verbeteren heb ik **EDP-auditors de systemen** bij Toeslagen laten nazoeken op **relevante documenten**. Alle relevante stukken heb ik uw Kamer **ter vertrouwelijke inzage** verstrekt.
- Ook werkt Toeslagen aan het **verbeteren van de informatiehuishouding**, waardoor relevante stukken in het vervolg **sneller** boven tafel moeten komen.

Q: Waarom heeft u de (zelf)evaluatie niet eerder aan de Kamer verstrekt?

A:

- Het evaluatierapport CAF 11 is **geen intern onderzoek** geweest naar aanleiding van het rapport van de Nationale ombudsman uit 2017, maar is een **zelfevaluatie die door het projectteam** is opgesteld.
- In de evaluatie worden kort de aanleiding van het onderzoek CAF 11, enkele bevindingen en ervaringen vanuit de beoordeling van de bewijsstukken besproken.
- Een **intern onderzoek** zien wij als een onderzoek naar de **gehanteerde werkwijze en procedures** en of die op de juiste wijze zijn toegepast. Dat is bijvoorbeeld het **huidige onderzoek naar het informatiebeheer** bij Toeslagen. De **zelfevaluatie** is de **interne communicatie** dat plaatsvindt op projectniveau.
- Alsnog wat het goed geweest om de geest van de gestelde vraag de **evaluatie te verstrekken**. Ik heb het document in september daarom alsnog ter vertrouwelijke inzage aan uw Kamer aangeboden.

Q: Klopt het dat in een werkinstructie van Toeslagen werd gestuurd op het afwijzen van CAF 11 bezwaarschriften?

A:

- Binnen Toeslagen wordt bij de **beoordeling en vaststelling** van het recht op een toeslag, gebruik gemaakt van **werkinstructies**.
- De **formeel vastgelegde instructies** staan op het intranet.
- Voor de behandeling van de zaken in het CAF 11 project zijn stukken met **algemene achtergrondinformatie opgesteld**. Die hebben gediend als **collegiale handreiking** tussen medewerkers. In de handreiking is specifiek aangegeven dat **dit geen werkinstructie** is maar dat het is bedoeld **ter ondersteuning van de bezwaarmedewerkers** wanneer er sprake is van een gecompliceerd dossier.
- De stukken die kunnen worden gezien als een instructie, heb ik vertrouwelijk **aan uw Kamer verstrekt**.
- Momenteel wordt in het kader van de maatregel **informatiebeheer** gewerkt aan het **formeel vaststellen en vergroten van de vindbaarheid van de benodigde werkinstructies**.

Q: Toeslagen heeft in procedures ten onrechte bepaalde op de zaak hebbende stukken niet verstrekt. Daarnaast moest u enkele stukken ter vertrouwelijke inzage nasturen naar de Kamer, omdat deze in eerste instantie niet gevonden waren. Is Toeslagen in control?

A:

- Uit de gang van zaken blijkt dat het **informatiebeheer niet op orde** is. Het was niet goed mogelijk om alle documenten, zoals werkinstructies, terug te vinden. Ook was de status van bepaalde documenten vaak moeilijk te achterhalen. Op dit punt was Toeslagen dus **niet in control**.
- Daarom heeft Toeslagen de opdracht gekregen om het informatiebeheer op orde te brengen. Dat zal **enige tijd duren**.
- Er worden **procedures opgesteld voor het vaststellen, opslaan, beheren en opleveren** van werkinstructies en andere relevante documenten.
- Met deze procedures moet **het beter mogelijk worden om voortaan stukken tijdig** aan burgers te verstrekken en om verantwoording af te leggen aan mij en aan de Kamer.

Maatregel 2 - Landsadvocaat

Q: Waarom is de Landsadvocaat ingeschakeld? Heeft Toeslagen zelf geen medewerkers die dit kunnen oplossen?

A:

- Uit een oogpunt van **zorgvuldigheid** heb ik de Landsadvocaat gevraagd voorlopig de procedures in het CAF 11 project te begeleiden. Ik acht het van belang dat met een **frisse juridische blik** naar de nog lopende dossiers wordt gekeken.
- De Landsadvocaat heeft als opdracht om:
 1. Om te beoordelen of Toeslagen alle op de **zaak betrekking hebbende stukken** heeft overgelegd.
 2. Tot het moment dat de eerdergenoemde maatregel op het vlak van **procesvertegenwoordiging** is geëffectueerd, Toeslagen in de CAF-11 zaken te vertegenwoordigen.
- In mijn brief aan uw Kamer heb ik aangegeven dat de **informatievoorziening aan de ouders** tekort schoot.
- Omdat er **geen twijfel** mag bestaan dat de ouders de stukken krijgen waar zij recht op hebben is de Landsadvocaat ingeschakeld.
- Daarbij heb ik zowel Toeslagen als de Landsadvocaat meegegeven dat ik zeker als een ouder om bepaalde stukken vraagt een **ruimhartige verstrekking** van stukken voorsta.

Q: Wat was het oordeel van LA over de nieuwe stukken?

A:

- De Landsadvocaat heeft aangegeven dat van geval tot geval **juridisch moet worden getoetst** of stukken kwalificeren als op de zaak betrekking hebbende stukken.
- Dit komt ook omdat de inhoud **van de betreffende stukken per zaak verschilt**.
- Ook het **geschilpunt kan per zaak anders** liggen.
- Om onnodige discussies te voorkomen over de reikwijdte van het begrip op de zaak betrekking hebbende stukken maar vooral uit een oogpunt van **transparantie** sta ik in beginsel een **ruimhartige verstrekking van stukken** voor.
- Dat geldt zeker als **ouders** om bepaalde stukken hebben **gevraagd**.

Q: Waarom zijn na de uitspraak van de Hoge Raad niet direct relevante stukken met de ouders gedeeld?

A:

- De jurisprudentie van **Hoge Raad** geeft helder het **juridische kader** aan de hand waarvan beoordeeld moet worden of stukken op de zaak betrekking hebben en dus verstrekt moeten worden.
- Toepassing van dat juridische kader op een concrete zaak geeft echter niet altijd een helder antwoord; ook volgens de Landsadvocaat is er een **grijs gebied**.
- In de CAF 11 zaken staat vast dat de **verslagen van bevindingen** op de zaak betrekking hebben. Deze hadden dus **direct verstrekt** moeten worden.
- Andere stukken, zoals bijvoorbeeld de **telefoonnotities**, **zitten in dat grijze gebied**. Ik heb in deze concrete zaken de opdracht gegeven deze stukken desalniettemin te verstrekken.
- Ook in het algemeen ben ik een voorstander van transparantie en dus van een ruimhartige verstrekking van stukken. Dit neemt niet weg dat er altijd een selectie zal moeten (blijven) plaatsvinden, waarbij een verschil van inzicht over de **relevantie van een bepaald stuk** kan bestaan. Het is dan aan de **rechter om het definitieve oordeel** te geven.

Q: Zijn er in andere rechtszaken van Toeslagen relevante stukken niet overlegd? Hoe gaan we daarmee om?

A:

- In elke rechtszaak van Toeslagen wordt beoordeeld welke stukken aan de rechter en de wederpartij verstrekt moeten worden.
- Dit is elke keer weer een juridische toets, waarbij de uitkomst mede **afhankelijk is van de stukken waarover Toeslagen beschikt en de geschilpunten**.
- In de lopende zaken van het CAF 11-project is de juridische toets niet juist uitgevoerd. Daaraan kan en wil ik echter niet zonder meer de conclusie verbinden dat het in **andere zaken "dus" ook fout gegaan** is.
- Wel wordt in de toekomst de kans op fouten zo veel mogelijk uitgesloten door de **vaktechnische aansturing** te versterken door voor te schrijven dat in beginsel **twee medewerkers** bij een beroepszaak betrokken moeten zijn.
- Verder sta ik in de basis, dus ook bij andere zaken, een ruimhartige benadering voor. Uitgangspunten zijn wat mij betreft dat stukken waarom de belanghebbende verzoekt, verstrekt worden evenals stukken waarbij misschien twijfel kan bestaan over de relevantie.

Maatregel 3 - Schadevergoeding

Q: Waarom is er nu wel gekozen om schadevergoeding toe te kennen?

A:

- Belangrijk om hierin onderscheid te maken tussen de materiële schadevergoeding in de vorm van de **wettelijke rente** en de immateriële schadevergoeding vanwege **schending van de redelijke termijn**.
- Eerder is al materiële schadevergoeding toegekend. Dat ging om vergoeding van de **wettelijke rente** die werd **automatisch toegekend aan 109 ouders**.
- Gezien de **tekortkomingen in het proces** heb ik besloten om in CAF 11 zaken immateriële schadevergoeding wegens schending van de redelijke termijn **proactief en ruimhartig** toe te kennen, ook als daar niet om is verzocht. Dat is een schadevergoeding van 500 euro voor elke 6 maanden dat de termijn is overschreden. Die uitzondering maak ik alléén voor CAF 11 zaken.
- Ouders die daar dus niet om hebben verzocht, maar van wie de bezwaar- en/of beroepsafhandeling wel langer duurde dan twee jaar, krijgen een compensatie. **Dat zijn er circa 60.**

Q: Gaat u in andere dossiers met te lange afhandeltermijnen bezwaar en beroep ook schadevergoeding toekennen?

A:

- Door de optelsom van het directe stopzetten, de trage afhandeling en de slechte informatievoorziening gelden er in het **CAF-11 dossier bijzondere omstandigheden**. Daar wil ik ouders in tegemoetkomen.
- Ouders die in andere zaken een proces hebben dat langer duurt dan de redelijke termijn die daarvoor geldt kunnen **ook aanspraak** maken op een vergoeding. Zij moeten daar dan **zelf om verzoeken**.

Maatregel 4 vaktechnische inbedding

Q: Hoe draagt het besluit bij aan een betere inbedding?

A:

- Het Besluit bestuursrecht Toeslagen geeft regels over:
 1. **procesvertegenwoordiging** en
 2. **rechtsvragen**.

1. Door het inschakelen van **procesdeskundigen** wordt geborgd dat ervaringen opgedaan door **procesvoerende ambtenaren** worden teruggegeven aan:

- a. **andere procesvoerende ambtenaren** en
- b. de **rest van de organisatie**.

Daarnaast wordt voorkomen dat tijdens en in voorbereiding op een procedure Toeslagen te eenzijdig gefocust is op het winnen van de procedure zelf zonder oog te hebben voor de relevante omgeving.

2. De regels over het **voorleggen van formeelrechtelijke rechtsvragen** geven een kapstok om **beleidskwesties** voor te leggen en vervolgens vast te leggen.

**Q: Hoe staat het met de dubbele
procesvertegenwoordiging?**

A:

- Binnen Toeslagen wordt gewerkt aan **de implementatie van het beleidsbesluit** Toeslagen met betrekking tot de procesvertegenwoordiging. Toeslagen kent echter in 2018/2019 een **groot verloop van procesvertegenwoordigers**.
- Toeslagen heeft **10 nieuwe procesvertegenwoordigers** geworven. Daarnaast wordt beoogd om in maart bij de selectieboulevard nog veertien extra procesvertegenwoordigers te werven. Hiermee wordt het **verloop gecompenseerd** en daarnaast extra geworven ten behoeve van implementatie van het Beleidsbesluit.
- Binnenkort worden **vacatures opengesteld** voor extra procesvertegenwoordigers in **hoger beroepszaken**.
- Wanneer de extra mensen zijn opgeleid, wordt het mogelijk te voldoen aan het Beleidsbesluit
- Toeslagen heeft de **vaktechnische escalatielijn ingeregeld** waarbij de medewerkers van het beroepenteam eerst vragen kunnen stellen aan de juristen binnen Toeslagen en **gecompliceerde vragen** via de kunnen worden geëscaleerd.
- Ook zijn **contactpersonen** binnen het beroepenteam die zijn aangesteld om direct contact te **onderhouden met**

de behandelteams. Hierdoor is de consistentie in het werk van de verschillende behandelteams beter geborgd.

Q: Waarom waren de regels voor procesvertegenwoordiging Toeslagen/Blauw niet geharmoniseerd? Leidt dit tot andere uitkomsten?

A:

- Terugkijkend moet ik constateren dat de vaktechnische inbedding van Toeslagen **onvoldoende** is geweest.
- Toeslagen heeft een koers kunnen varen zonder voldoende oog te hebben voor **ontwikkelingen in de rest van organisatie**.
- Door Toeslagen zoveel mogelijk te verankeren in vaktechnische infrastructuur wordt de kwaliteit beter geborgd en **moet sneller van fouten worden geleerd**.
- Daarmee worden de regels voor Toeslagen en de rest van de Belastingdienst **geharmoniseerd**.

B. Toezicht

Q: Bestaan er uitsluit/insluit/toezichtlijsten en wat is de status daarvan?

A:

- De Belastingdienst inclusief Toeslagen werkt met sterk **geautomatiseerde processen**. Daardoor kunnen burgers en bedrijven snel bediend worden en hun rechten effectueren.
- Tegelijkertijd dient **misbruik en fraude natuurlijk voorkomen te worden**. De Belastingdienst gebruikt daarvoor risicogericht toezicht.
- Risicogericht toezicht zorgt dat in het geautomatiseerde proces bepaalde "afslagen" zijn ingebouwd. Als een aangifte of een aanvraag **zo'n afslag neemt**, volgt in beginsel een **handmatige beoordeling**.
- In de processen voor de belastingheffing zijn bepaalde parameters ingebouwd. Als bijvoorbeeld een aangifte een aftrekpost bevat die een bepaald bedrag overschrijdt, wordt deze aangifte "uitgeworpen". Dit betekent dat de aangifte beoordeeld wordt om handmatig te controleren.
- Naast deze parameters werkt Toeslagen ook met **lijsten, die bepalen of een aanvraag of wijziging handmatig dient te worden beoordeeld**. Als een burger op de lijst komt wordt de aanvraag of wijziging dus handmatig beoordeeld.

- Plaatsing op een lijst verhindert dus **niet dat de burger een aanvraag kan doen of een wijziging kan doorgeven**. Tevens zou dit geen gevolgen moeten hebben voor **de termijn waarbinnen bijvoorbeeld een aanvraag behandeld** moet worden.
- Bij CAF 11 heeft de beoordeling **echter te lang** geduurd. De betrokken burgers, die vanuit het project allemaal op de uitsluitlijst geplaatst waren, hebben **daardoor lang op een voorlopige of definitieve toekenning moeten wachten**.

Q: Konden ouders nog van zo'n lijst afkomen?

A:

- Ja. In alle gevallen is erin voorzien dat de burger weer **van de lijst** gehaald wordt.
- De **risicoselectiemodule** plaatst de burger **automatisch op een lijst**. Zodra een behandelaar **de aanvraag beoordeeld** heeft, wordt de burger ook weer automatisch **van de lijst verwijderd**.
- Ook tijdens de **behandeling van een bezwaar** wordt een burger automatisch op de lijst geplaatst om te voorkomen dat een beschikking genomen wordt die de bezwaarbehandeling doorkruist. Ook hier geldt dat de burger na de behandeling van het bezwaar weer van de lijst verwijderd wordt.
- Daarnaast kan een burger handmatig op een lijst geplaatst worden bijvoorbeeld bij een **projectaanpak zoals CAF 11**. Ook dan wordt de burger weer van de lijst gehaald zodra het **project afgerond is** of zo veel eerder als de beoordeling plaatsgevonden heeft.
- Ik benadruk dat plaatsing op een lijst geen gevolgen heeft voor de **mogelijkheid om aanvragen** te doen.

Q: Is het toezicht in CAF 11 te streng geweest?

A:

- Het starten van het project CAF-11 is te **rechtvaardigen**. Er waren immers **voldoende signalen**. Het toezicht is daarmee **niet te streng** geweest, wel zijn er in de **uitvoering fouten** gemaakt.
- Ik noem het **onvoldoende motiveren van de stopzettingen**, de slechte **informatievoorziening** richting de betrokken burgers in het algemeen en vooral **de trage afhandeling** van het hele project.

C. Rechtzaken

Civiele zaak/beroepsprocedures

Q: Wat is de stand van zaken in de civiele zaak?

A:

- Op 6 februari 2019 heeft de rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in een **civiele procedure** die is gestart door het bij CAF 11 betrokken gastouderbureau.
- In deze procedure heeft het gastouderbureau de rechtbank verzocht om te **verklaren** dat Toeslagen bij de behandeling van het onderzoek CAF 11 **onrechtmatig heeft gehandeld** jegens het betrokken gastouderbureau.
- De rechtbank heeft de **vordering van het gastouderbureau afgewezen**.
- De rechtbank heeft de vorderingen afgewezen omdat:
 - Er **voldoende serieuze aanleiding was om een onderzoek in te stellen**.
 - Ook is geoordeeld dat niet is gebleken dat de besluiten tot stopzetting **onvoldoende waren gemotiveerd** en dat niet is gebleken dat dit onrechtmatig jegens de vraagouders of het gastouderbureau was.
 - Tot slot is ook uit het rapport van de Ombudsman **niet gebleken dat er onrechtmatig jegens het gastouderbureau is gehandeld**.

Q: Hoeveel beroepszaken lopen er nog?

A:

- Op dit moment lopen er nog **14 (hoger) beroepszaken**
- Het gaat om 6 zaken bij de rechtbank en 8 bij de Raad van State

Q: Wanneer zijn deze zaken afgerond?

A:

- Al deze zaken zijn **onder de rechter en het is aan de rechter om een uitspraak** te doen. Ik kan dan ook niet aangeven wanneer deze zaken zijn afgerond.
- Op dit moment moet er nog in **zeven zaken een zittingsdatum worden gepland**.

Q: Komen er nog meer zaken?

A:

- Op dit moment zijn er meerdere verzoeken om herziening en bezwaarschriften tegen **afgegeven definitieve berekeningen in behandeling**.
- Indien ouders het niet eens zijn met de uitkomst van deze procedures, kunnen zij **besluiten om in beroep bij de rechtbank** te gaan.

Q: Wordt de landsadvocaat ook bij nieuwe beroepszaken ingezet?

A:

- In het kader van een zo zorgvuldig mogelijke behandeling zal de landsadvocaat de nog **lopende procedures samen met de medewerkers van Toeslagen behandelen**.
- Bij nieuwe beroepsprocedures zal in samenspraak met de en medewerkers van mijn ministerie, ook gelet op de implementatie van het besluit bestuursrecht Toeslagen, worden gekeken of de **inzet van de Landsadvocaat daarbij gewenst** is.

Integriteitsschendingen

Q: Is het juist dat bsn-gegevens van burgers op straat liggen?

A:

- Er is melding gemaakt aan de Autoriteit Persoonsgegevens dat vermoedelijk een **derde de beschikking heeft gekregen over BSN's van toeslaggerechtigden.**
- Het is op dit moment **onbekend** of hiervan daadwerkelijk sprake is. Hiernaar wordt **onderzoek** gedaan.
- Dit lijkt mij terecht, de **integriteit van Toeslagen** en zijn medewerkers en de **bescherming van de persoonsgegevens van de toeslaggerechtigden** is een groot goed.

Bankafschriften

Q: Is het juist dat de Belastingdienst onlangs wederom nieuwe op de zaak betrekking hebbende stukken in een lopende zaak heeft overgelegd?

A:

- **Ja.** Zoals ik eerder heb aangegeven, sta ik een **ruimhartige verstrekking** voor. Toeslagen hecht, net als alle andere overheidsorganisaties, aan een **goede procesgang**. Daarom wil ik ouders goed informeren over relevante stukken.
- In een dossier betreffende kinderopvangtoeslag dat eerder in de publiciteit is geweest zijn **aanvullende, relevante stukken** gevonden.
- Het gaat om **financiële gegevens** die zijn gebruikt om de door de ouders **aangeleverde documenten te controleren**.
- Deze stukken zijn op **31 december 2018 overgelegd** in een lopende beroepsprocedure.

Wob-verzoeken

Q: Welke (2) Wob-verzoeken zijn ingediend in Caf11? A:

- In het **eerste** Wob-verzoek werd verzocht om alle stukken met betrekking tot CAF 11 en de **positie van het betrokken gastouderbureau** openbaar te maken.
- Dit verzoek is juni 2018 **afgewezen**, omdat deze documenten inzicht geven in de werkwijze van de Belastingdienst op het gebied van het **uitvoeren van het toezicht op wet- en regelgeving**. De werkwijze van het CAF zou minder effectief zijn. Daarnaast zijn deze **documenten herleidbaar** tot een specifiek gastouderbureau en specifieke ouders waarbij openbaarmaking van deze documenten **inbreuk zou maken op hun privacy**.
- Met het **tweede** Wob-verzoek is verzocht om openbaar te maken wat de **kosten** voor de inzet van de **Landsadvocaat** en de totale kosten van CAF 11.
- Dit verzoek is januari 2019 **afgewezen**, omdat uit dergelijke informatie de **processtrategie** van de Staat in een concreet dossier kan worden afgeleid. Het bekend worden hiervan zou de procespositie van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen ondergraven. Daarnaast is het **vaste jurisprudentie** dat openbaarmaking van specificaties waaruit de naam en tijdsbesteding van een advocaat blijken op grond van de Wob niet voor openbaarmaking in aanmerking komen. De totale kosten

die binnen Toeslagen zijn gemaakt voor het project CAF 11 zijn **niet beschikbaar**.

Q: Kunt u deze informatie met de Kamer delen?

A:

- Alle relevante stukken die zien op het CAF 11 proces heb ik **reeds vertrouwelijk met uw Kamer** gedeeld.
- Met betrekking tot de kosten die binnen Toeslagen zijn gemaakt kan ik **helaas geen informatie** delen met uw Kamer nu deze informatie **niet beschikbaar** is.
- Met betrekking tot de kosten van de Landsadvocaat: Het is staand beleid dat de **kosten van lopende procedures niet openbaar worden gemaakt**. Het bekend worden hiervan zou de **procespositie en -strategie** van de Staat of zijn bestuursorganen kunnen **ondergraven**, hetgeen onevenredig benadelend zou zijn.

D.(Kinder)ombudsman

Q: Is de Ombudsman nog betrokken bij het CAF 11 dossier?

- Naar aanleiding van het rapport 'Geen Powerplay maar fair play' van de Nationale ombudsman van 9 augustus 2017 is de Belastingdienst/Toeslagen aan de slag gegaan met de **vier aanbevelingen** uit dat rapport.
- De Nationale ombudsman verzoekt in een brief van 4 april 2018 aan Belastingdienst om nadere informatie over **twee van de vier aanbevelingen**, te weten:
 1. **Excuses** die zijn aangeboden aan de ouders en
 2. **Informatie over aantal bezwaren en beroepen** die ouders hadden ingesteld.
- Met een brief van 14 mei 2018 geeft Belastingdienst, de nadere informatie en beantwoordt vragen uit de brief van 4 april 2018.
- De vragen van de Nationale ombudsman spitste zich uiteindelijk toe op het verduidelijken van aantallen vraagouders die via het gastouderbureau in kwestie bemiddeld opvang afnamen.
- Die verduidelijking van de aantallen, 235 vraagouders betreffende het toeslagjaar 2014 en 302 vraagouders over

de periode 2012 tot en met 2014, is met de brief van 14 mei 2018 aan de Nationale ombudsman gegeven.

- Op 25 juli 2018 geeft de Nationale ombudsman in een mail aan de Belastingdienst/Toeslagen aan genoeg te nemen met het antwoord van 14 mei 2018 en geen nader onderzoek te starten naar het aantal van 235 vraagouders.
- Tevens geeft de Nationale ombudsman in deze mail aan 'het onderzoek te sluiten'. Die term kan gezien worden als het beëindigen van de bemoeienis van de Nationale ombudsman met CAF11.

Kunt u aangeven hoe Toeslagen om gaat met de brief van de Kinderombudsman?

- Het Verdrag inzake de rechten van het kind regelt het recht van ieder kind om **de voordelen te genieten van voorzieningen voor sociale zekerheid**, met inbegrip van sociale verzekeringen, zoals dat is neergelegd in het Verdrag inzake de rechten van het kind.
- Nederland **aanvaardt dat recht onder voorbehoud**.
- Het voorbehoud is **geen ontkenning van dat recht**.
- Het voorbehoud zorgt er voor dat de verstrekking van dit recht plaats vindt binnen de kaders van het Nederlandse stelsel – namelijk via de ouders.
- De kinderopvangtoeslag is **niet een recht als bedoeld** in het Verdrag inzake de rechten van het kind.
- De kinderopvangtoeslag is bedoeld:
 1. **voor de ouders, die werken;**
 2. als **tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang**.

Verrekening Toeslagschulden

Q: Is het juist dat de Nationale Ombudsman bepleit dat Toeslagen ruimhartiger omgaat met het staken van verrekening van lopende voorschotten kinderopvangtoeslag met openstaande toeslagschulden?

A:

- Toeslagen kent **verschillende betalingsregelingen**. Standaard is dat de centrale betalingsregeling, waarin de schuld in **maximaal 24 maanden wordt afbetaald**. Elke toeslaggerechtigde kan contact opnemen met Toeslagen om te bezien of en in hoeverre een persoonlijke betalingsregeling mogelijk is.
- De **persoonlijke betalingsregeling** houdt rekening met de draagkracht. Als een burger niet vraagt om een persoonlijke betalingsregeling of niet aan de voorwaarden voldoet, en ook niet aan de centrale betalingsregeling voldoet, kan Toeslagen de **lopende voorschotten kinderopvangtoeslag verrekenen met de openstaande toeslagschuld**.
- Nu de **beslagvrije voet** niet van toepassing is bij de kinderopvangtoeslag wordt bij verrekening met kinderopvangtoeslag **geen rekening gehouden met een vrij te stellen bedrag**. Als de burger na verrekening echter een verzoek doet om rekening te houden met een vrij te stellen bedrag, wordt dit in bepaalde gevallen **gehonoreerd**. Bezien wordt of dit in de nabije toekomst voor alle gevallen mogelijk is.

3. Factsheets

Cijfers

Totaal aantal vraagouders betrokken bij GOB	235
KOT na onderzoek in 2014 toegekend en uitbetaald	14 (a)
KOT volledig gestopt in 2014	221
KOT volledig gestopt in 2014	221
Bezwaar, eventueel gevolgd door beroep	166
KOT gestopt in 2014 en geen bezwaar gemaakt	55 (b)
Bezwaar, eventueel gevolgd door beroep	166
Beroepen, uitspraak nog niet onherroepelijk	14 (c)
Bezwaren, termijn voor beroep nog niet verstreken	10 (c)
Geheel of gedeeltelijk toegekend	115 (a)
Afgewezen	27 (b)
Toekenning na herbeoordeling	5 (a)
Afwijzing na herbeoordeling	5 (b)
Geheel of gedeeltelijk recht op KOT (incl. niet gestopte toeslagen)	134 (a)
Geen recht op KOT	77 (b)
Niet onherroepelijk	24 (c)
Totaal (incl. niet gestopte toeslagen)	235
(a) Geheel of gedeeltelijk recht op kinderopvangtoeslag 2014	
(b) Geen recht op kinderopvangtoeslag 2014	
(c) Recht of geen recht nog niet onherroepelijk vastgesteld	
Het aantal burgers voor wie in 2014 de kinderopvangtoeslag volledig is stopgezet en voor wie naderhand is vastgesteld dat zij geheel of	

gedeeltelijk recht hadden op kinderopvangtoeslag bedraagt tussen de 120 en 144. In 24 gevallen is de toeslag nog niet onherroepelijk vastgesteld.

Factsheet Vaktechnische inbedding

September 2019

- Aanstelling toeslagen

Oktober 2019

- Start opstellen plan van aanpak 'borgen vaktechnische kwaliteit Toeslagen' vanuit FJZ, UHB en vaktechniek

November 2019

- Aanstelling toeslagen
- Start met inrichting vaktechnische structuur
- Start route formeelrechtelijke rechtsvragen conform beleidsbesluit. Start werving extra procesvertegenwoordigers, leidend tot werving van 10 nieuwe procesvertegenwoordigers.
- Start sessies over implementatie beleidsbesluit w.b. procesvertegenwoordiging, in combinatie met opvangen grote verloop procesvertegenwoordigers in 2018/2019.
- Start voorlichting 'op de zaak betrekking hebbende stukken'

December 2019

- Plan van aanpak 'borgen vaktechnische kwaliteit' gereed

Januari 2019

- Start
- Start opmaak ingroeiscenario en plan w.b. implementatie beleidsbesluit qua procesvertegenwoordiging.

Februari 2019

- Binnen FJZ en B&B zijn één of enkele personen specifiek voor toeslagen aangesteld.
- Verdere inrichting projectstructuur (stuurgroep en projectteam in oprichting)
- Plan van aanpak rond werkinstructies gereed. Start uitvoering.

Maart 2019

- Opdracht aan Toeslagen om plan van aanpak te implementeren.
- Procesbeschrijving voor de beantwoording van Kamervragen opgesteld.
- Start opleiding nieuwe procesvertegenwoordigers.

- Vervolg werving van 14 extra procesvertegenwoordigers.
- Start werving extra procesvertegenwoordigers in hoger beroepszaken.

Tijdslijn CAF 11 – TK en Ombudsman

9 augustus 2017: Rapport Nationale ombudsman (No) 'Geen powerplay maar fair play', over CAF 11.

7 november 2017: Reactie ☐ Belastingdienst op rapport van de No.

14 december 2017: Algemeen Overleg Belastingdienst:
U zegt toe op vragen van de leden Omtzigt en Azarkan binnen twee maanden te reageren op aanvullende vragen van de No.

16 februari 2018: Brief aan No en Tweede Kamer met stand van zaken afhandeling dossiers CAF 11.

2 augustus 2018

Brief Kinderombudsman over effect voor kinderen op het rapport van de No.

30 augustus 2018

Antwoord aan de Kinderombudsman

4 september 2018

Brief aan Tweede Kamer met twee andere CAF11-stukken.

11 september 2018

Brief aan Tweede Kamer met duiding/informatie CAF-stukken.

11 oktober 2018

Brief aan Tweede Kamer naar aanleiding van vragen van het lid Omtzigt over het oplossen van de problematiek CAF 11

20 november 2018

Brief aan de Tweede Kamer over de voortgang van de maatregelen.

Factsheet schadevergoeding

- In mijn brief van 11 oktober 2018 heb ik aan uw Kamer aangegeven dat ik Toeslagen de opdracht heb gegeven om in de CAF 11 zaken waar de behandeling van het bezwaar, inclusief een eventuele beroepsprocedure, een immateriële schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn toe te kennen.
- Bij de zaken waar alle procedures al waren afgerond is deze vergoeding proactief toegekend.
- De ouders die voor een vergoeding in aanmerking kwamen zijn hier met een brief van 20 november 2018 over geïnformeerd.
- Daarnaast heb ik Toeslagen de opdracht gegeven om in lopende procedures de burger actief te wijzen op de mogelijkheid om een schadevergoeding te kunnen vragen aan de rechter als de procedure al meer dan twee jaar heeft geduurd.

Aantallen

- Met de brieven van 20 november 2018 zijn **58 schadevergoedingen** toegekend
- Er zijn ouders die meerdere schadevergoedingen hebben gekregen omdat zij voor verschillende jaren een bezwaarschrift hadden ingediend.
- In totaal is € 49.500 aan schadevergoedingen toegekend voor procedures die al waren afgelopen
- De vergoedingen betroffen tussen de €500 en €2.000 per ouder en per toeslagjaar waartegen bezwaar is gemaakt.

Lopende zaken en eerder toegekende vergoedingen

- In negen zaken die al eerder afgerond waren, was door de rechter al een schadevergoeding voor overschrijding van de redelijke termijn toegekend
- In lopende procedures waarbij de redelijke termijn is overschreden of de verwachting is dat die overschreden zal worden wijst Toeslagen de burger op de mogelijkheid van een schadevergoeding

- Hier heb ik geen exacte cijfers over beschikbaar omdat deze procedures nog onder de rechter zijn

Factsheet toezichtlijsten

Er zijn drie soorten lijsten:

1. (Uitsluit)lijst formeel beschikken

Bij plaatsing op de “**uitsluitlijst formeel beschikken**” kan de burger:

- **wel aanvragen en wijzigen.**
- Deze aanvragen en wijzigingen worden **niet automatisch omgezet** in een formele beschikking.
- Daarvoor vindt een **handmatige controle** plaats.
- Dit proces vindt plaats bij **toezichtacties** om te voorkomen dat er een **onjuiste toekenning automatisch** wordt verstrekt en bij de behandeling van een bezwaarschrift.

2. Indicatie afwijkend behandelen

Met de plaatsing op de “**lijst afwijkend behandelen**”:

- wordt voorkomen dat **wijzigingen aan de hoogte van de toeslag automatisch worden verwerkt.**
- Voorbeeld is wanneer in het voordeel van de burger wordt afgeweken van **automatisch aangeleverde gegevens.**
- Dit zijn bijvoorbeeld gegevens over **het inkomen van de burger** of wanneer er na eerdere verzoeken om informatie een aanvraag is afgewezen omdat de burger de gevraagde gegevens niet heeft aangeleverd.

3. (Uitsluit)lijst burgerportaal

Tot slot is er de “**(uitsluit)lijst burgerportaal**”:

- Dan is het **niet meer mogelijk om digitaal in te loggen** op het burgerportaal.
- Dit is een **zeer zwaar middel dat maar zelden wordt ingezet** door Toeslagen. Op 14 maart 2019 waren er **zes personen uitgesloten** van het burgerportaal. In de jaren daarvoor waren dat **in totaal 24 burgers** op deze lijst. Zij hebben inmiddels de toegang weer teruggekregen.

- Burgers worden hiervan op de **hoogte gesteld per brief**. Zij ontvangen een apart **telefoonnummer** dat zij kunnen bellen voor vragen en wijzigingen. Daarnaast is het **ook mogelijk voor hen om schriftelijk aanvragen** te doen.

Kindgebonden Budget

Spreektekst

- Tijdens het plenaire Wet op het kindgebonden budget op 21 februari jongsleden heb ik uitgelegd hoe het nou kon dat ergens in 2008 op het moment dat er wetgeving wordt gemaakt die wordt omgezet in uitvoering en dat daarbij een ontwerpfout wordt gemaakt en dat dat vervolgens tien jaar lang door niemand is opgevallen? Dat is op zich best opmerkelijk. Dat geef ik meteen toe.
- In 2008 is het kindgebonden budget voor het eerst aan ouders uitgekeerd. In de periode 2008 – 2018 hebben we in totaal € 14 miljard aan kindgebonden budget verstrekt.
- Vaak zonder dat de burger daarvoor iets hoefde te doen: als een ouder namelijk recht heeft op kindgebonden budget én hij of zij ontvangt een andere toeslag, dan kent de Belastingdienst/Toeslagen automatisch kindgebonden budget toe.
- In een aantal situaties is het kindgebonden budget niet **automatisch** toegekend, terwijl dit **wel** had moeten gebeuren. Dit gaat specifiek om die gevallen waarin het kindgebonden budget eerder is stopgezet - bijvoorbeeld omdat het inkomen te hoog werd -, maar in de periode erna de ouders op enig moment weer wel aan de voorwaarden voor kindgebonden budget voldeden én een andere toeslag ontvingen.

- Dat deze fout niet eerder is onderkend heeft deels te maken met het feit dat er destijds **geen** uitvoeringstoetsen werden gedaan. Dat kan echter nooit de hele verklaring zijn, want zelfs als er al een uitvoeringstoets was geweest en die had gezegd "de uitvoering is prima, maar niet conform wetgeving", dan had je nog steeds ergens een belletje moeten hebben gehad dat zei: dat is grappig; het ziet er perfect uit, maar het is net niet goed.
- Sterker nog — en dan kijken we even verder — in alle volgende wetswijzigingen die we in de jaren daarna hebben gedaan, is er tot en met de memories van toelichting aangegeven dat in die gevallen waar nu dat automatisme geen opgeld deed, ouders dat budget ook gewoon moesten aanvragen. Er zijn ook telefoontjes geweest bij de BelastingTelefoon, met de vraag: heb ik daar recht op, en hoe moet dat? Er werd dan keurig volgens het script antwoord gegeven: ja, u heeft gewoon recht op die toeslag; u moet die aanvragen. Het is in die zin dan ook een ontwerpfout geweest.
- Het is dus geen fout die "soms wel en soms niet" werd gemaakt. Het is een ontwerpfout en die is eigenlijk heel consequent doorgevoerd, zonder dat beleidsmakers, wetgevers en toetsers dat doorhadden. Dat is niet fraai. Dat hebben collega Van Ark en ik volgens mij ook meteen

gezegd. We zijn blij dat we erachter zijn gekomen. En dit gaan we dus oplossen, want dit mag niet meer gebeuren.

- Kunnen we garanties geven dat dit nooit meer gebeurt? Waarschijnlijk niet, maar de kans daarop is wel kleiner, want de manier waarop we vijftien jaar geleden met wetgeving en uitvoeringstoetsen omgingen, is echt wel anders dan nu. De uitvoering en de wetgeving staan veel meer bij elkaar. Ze worden in dezelfde keten opgenomen. Er zijn veel meer checks-and-balances. Laten we dus hopen dat we zo slim en goed zijn met z'n allen dat we dat niet meer krijgen, maar echte garanties op dat punt zijn uiteraard niet te geven. Het blijft mensenwerk.
- Daarmee geef ik eigenlijk tegelijkertijd antwoord op een paar vragen. Hoe kon het nou? Waarom duurde het zo lang? Omdat iedereen dacht dat het conform de wet was. Wij hebben uiteindelijk bij een check ontdekt waarom het niet-gebruik zo hoog bleef. Wij zijn er toen achter gekomen dat de hele uitvoeringspraktijk, waar iedereen achter leek te staan, niet conform de wetgeving uit 2008 was. En dan zijn we waar we nu zijn.
- Voor het herstel is de beleidskeuze dat we voor vijf jaar teruggaan. Dat kunnen we goed en dat lijkt ook redelijk om te doen, gezien andere juridische uitspraken. Dat past ook binnen het systeem dat al een aantal jaren actief is, en dan kunnen we vrij veel terughalen. Daarvan hebben we echt het idee dat we met een beetje moeite kunnen

nagaan wie nog recht zouden moeten hebben en hoe we die dus ook kunnen bedienen.

- Die keuze past ook bij het beeld dat naarmate we verder teruggaan in de tijd het veel lastiger wordt. Dat heeft er natuurlijk mee te maken dat allerlei dingen veranderd kunnen zijn. Gezinnen zijn anders samengesteld. Mensen zijn misschien naar het buitenland geweest en terug. Dus naarmate we verder teruggaan in de tijd, is het aantal veranderingen groter, maar is ook de aansluiting in de systemen lastiger te maken.

Q&A's Kindgebonden budget

Q: Hoe ziet de hersteloperatie eruit?

A:

- Op dit moment onderzoeken we hoe we de hersteloperatie vorm kunnen geven, wanneer gestart kan worden met herstel en hoeveel tijd en kosten hiermee – waarschijnlijk - gemoeid zijn. We bekijken hoe we de doelgroep het beste kunnen benaderen.
- De uitvoeringstoets is in voorbereiding.
- Ik hoop begin mei deze uitvoeringstoets gereed te hebben die ik met uw Kamer zal delen.

Acties

- Er komt een hersteloperatie voor de jaren 2013-2019.
- Zodra er meer duidelijkheid is zal de Kamer worden geïnformeerd over de hersteloperatie en de benadering van de doelgroep.
- Eind 2019 is het systeem voor de toekomst hersteld. Vanaf 2020 geldt: indien het kindgebonden budget eerder is gestopt, maar de ouders ontvangen een andere toeslag én voldoen op enig moment weer wel aan de voorwaarden, dan ontvangen deze ouders vanaf dat moment weer automatisch kindgebonden budget.
- **Voor de jaren 2018 en 2019:** Ouders wiens kindgebonden budget eerder is gestopt, maar die denken

dat ze voor (een deel van) 2018 en 2019 weer wel recht hebben op kindgebonden budget, kunnen **dit zelf** aanvragen via *Mijn toeslagen* op toeslagen.nl Dit kan voor 2018 nog tot 1 september van dit jaar. Daarna zullen wij dat vanuit de Belastingdienst meenemen in de hersteloperatie.

- **Voor 2017 en de jaren daarvoor** kunnen ouders **niet zelf** kindgebonden budget aanvragen. Zij moeten de hersteloperatie afwachten.
- Ouders wiens kindgebonden budget eerder was gestopt, én die in de jaren 2015 – 2019 huurtoeslag, zorgtoeslag of kinderopvangtoeslag hadden, kunnen berekenen of ze in datzelfde jaar weer wel recht op kindgebonden budget hadden. Daarvoor kunnen ze een **proefberekening** maken op toeslagen.nl

Ongeacht de uitkomst: de ouders kunnen over de jaren 2017 of daarvoor, niet zelf de toeslag aanvragen. Ze moeten de hersteloperatie afwachten.

[**Risico:** ouders kunnen over alle jaren vragen om alsnog te beslissen op de uit de wet voortvloeiende aanvraag. Dit zou het proces (van Toeslagen in het algemeen en dat van de hersteloperatie in het bijzonder) ernstig verstoren.]

Q: Hebben de kwestie met het KGB en CAF 11 eenzelfde oorzaak, namelijk het niet op orde zijn van Toeslagen?

A:

- De kwestie met het KGB en CAF 11 staan geheel los van elkaar.
- De kwestie met het KGB vindt zijn oorzaak in een ontwerpfout en speelt al vanaf 2008.
- Vreemd genoeg is deze fout nooit eerder opgemerkt.
- Niet intern door de belastingdienst of door de collega's van SZW maar ook niet door externe partijen.
- Wat CAF 11 betreft, heb ik aangegeven in mijn brief van 11 oktober 2018 welke drie problemen daaraan ten grondslag liggen en welke vier maatregelen ik heb genomen om deze op te lossen.

Factsheet herstel KGB 5 jaar (vanaf 2013)

- Herstel is conform advies Landsadvocaat om de onvolkomenheid in het systeem te herstellen vanaf kalenderjaar 2013. Deze keuze sluit nagenoeg aan bij het Toeslagen Verstrekkingen Systeem (TVS) dat sinds 2012 operationeel is.
- De schatting is dat teruggaan voor berekeningsjaar 2012 ca. 85% van de rechthebbenden bij deze benadering het juiste bedrag krijgt, voor recentere jaren is dit percentage hoger.
- Een deel van de burgers zal als gevolg van het ontbreken van (betrouwbare) informatie een te hoog of een te laag bedrag krijgen, of ten onrechte geen KGB toegekend krijgen.

Kosten

	heeft toeslag		niet-gebruik	%	herstel	%	jaarbedrag	rente	
2013	809.000	€ 952 mln	109.000	12%	50.000	46%	€ 31 mln	€ 6 mln	20,00%
2014	777.000	€ 923 mln	112.000	13%	51.000	46%	€ 32 mln	€ 5 mln	16,00%
2015	743.000	€ 1.806 mln	105.000	12%	45.000	43%	€ 48 mln	€ 6 mln	12,00%
2016	728.000	€ 1.864 mln	113.000	13%	51.000	45%	€ 53 mln	€ 4 mln	8,00%
2017	721.000	€ 1.936 mln	133.000	16%	63.000	47%	€ 64 mln	€ 3 mln	4,00%
2018	694.000	€ 1.928 mln	159.000	19%	74.000	47%	€ 86 mln		
2019	669.000	€ 1.862 mln	170.000	20%	72.000	42%	€ 82 mln		
							€ 396 mln	€ 24 mln	

Factsheet herstel vanaf start (2008)

- Kosten zullen toenemen indien er (noodzakelijkerwijs) gekozen wordt voor herstel vanaf het begin, 2008.
- Voor de periode 2008-2011 is er geen TVS om op terug te vallen; foutloos herstel is moeilijk, waarbij niet alle gegevens nog volledige beschikbaar zullen zijn.
- De inschatting is dat ongeveer 15% van de burgers over de periode 2008-2012, als gevolg van het ontbreken van (betrouwbare) informatie, een te hoog of een te laag bedrag zal krijgen, of ten onrechte geen kindgebonden budget krijgt toegekend, voor recentere jaren is dit percentage lager.
- Enige onnauwkeurigheid resteert ook in de toekenning in de actualiteit, bijvoorbeeld omdat als onderdeel van het reguliere proces herstelmeldingen van SVB ontvangen worden over het recht op kinderbijslag.
- Naarmate het berekeningsjaar verder in het verleden ligt neemt het aantal gevallen toe waarin de omstandigheden van de burger sterk veranderd zijn (scheiding, ouder overleden, kind overleden).
- Daarbij neemt het aantal gevallen waarin de toeslag niet bij de huidige verzorgers van de desbetreffende kinderen terecht komt toe.

	<i>heeft toeslag</i>		<i>niet-gebruik</i>	<i>%</i>	<i>herstel</i>	<i>%</i>	<i>jaarbedrag</i>	<i>rente</i>
2008	770.000	€ 679 mln	108.000	12%	44.000	41%	€ 26 mln	€ 10 mln
2009	830.000	€ 830 mln	113.000	12%	47.000	42%	€ 34 mln	€ 12 mln
2010	816.000	€ 883 mln	118.000	13%	52.000	44%	€ 41 mln	€ 13 mln
2011	847.000	€ 978 mln	134.000	14%	62.000	46%	€ 49 mln	€ 14 mln
2012	831.000	€ 952 mln	89.000	10%	40.000	45%	€ 25 mln	€ 6 mln
2013	809.000	€ 952 mln	109.000	12%	50.000	46%	€ 31 mln	€ 6 mln
2014	777.000	€ 923 mln	112.000	13%	51.000	46%	€ 32 mln	€ 5 mln
2015	743.000	€ 1.806 mln	105.000	12%	45.000	43%	€ 48 mln	€ 6 mln
2016	728.000	€ 1.864 mln	113.000	13%	51.000	45%	€ 53 mln	€ 4 mln
2017	721.000	€ 1.936 mln	133.000	16%	63.000	47%	€ 64 mln	€ 3 mln
2018	694.000	€ 1.928 mln	159.000	19%	74.000	47%	€ 86 mln	
2019	669.000	€ 1.862 mln	170.000	20%	72.000	42%	€ 82 mln	
							€ 571 mln	€ 79 mln

Factsheet Uitvoeringskosten KGB herstel

Uitvoeringskosten

	Herstel vanaf 2013	Herstel vanaf 2008
Personeel FTE (inclusief overhead)	105	140
Kosten personeel	€6,7 mln	€8,9 mln
Kosten Print & Mail	€450k	€1 mln
Huisvesting*	€875K	€1,32 mln
Telefonie	PM	PM

Toelichting

- Verschil in voorbereiding, omvang van herstel operatie en doorlooptijd tussen de twee varianten is gering.
- Het herstel van de jaren 2008-2011 doen we in één keer met een gecombineerde beschikking over die jaren.
- Daarna maandelijks een herstelacte per toeslagjaar, inclusief het effect voor de betrokken populatie in de daaropvolgende jaren.